

สรุปสถานการณ์ส่งออกไทยไปรัสเซีย 10 เดือนแรก ปี 2565

จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน ยังคงมีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียอย่างต่อเนื่อง โดยในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ไทยมีมูลค่าการส่งออก 40.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ชะลอตัวลงจากเดือนที่ผ่านมาร้อยละ -24.58 แต่หากเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ลดลงร้อยละ -67.87 ขณะนี้ไทยมีมูลค่าการส่งออกไปยังรัสเซียสะสมในช่วง 10 เดือนแรก 494.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หดตัวร้อยละ -40.31

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก เดือนตุลาคม 2565

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	ผลิตภัณฑ์ยาง	7.0	-25.02	17.20
2	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	4.9	40.54	12.04
3	เม็ดพลาสติก	4.2	77.98	10.28
4	น้ำมันสำเร็จรูป	3.4	31.19	8.33
5	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	2.4	98.82	5.84
6	ข้าว	1.8	163.48	4.45
7	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	1.6	-64.42	3.91
8	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	1.3	150.19	3.30
9	สิ่งปรุงรสอาหาร	1.2	9.51	3.08
10	เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว	1.1	21.03	2.73
	รวม 10 อันดับแรก	28.9	08.43	71.18
	อื่นๆ	11.7	-88.26	28.82
	รวม	40.5	-67.87	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ในเดือนตุลาคม 2565 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของไทย มีสัดส่วนร้อยละ 71.18 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.43 โดย **รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ** ที่เคยเป็นหมวดที่ครองสัดส่วนมูลค่าสูงที่สุดอันดับหนึ่งมาโดยตลอดยังคงหายไปจากตารางอย่างต่อเนื่องซึ่งน่าจะเป็นผลกระทบจากการขาดแคลนชิ้นส่วนในระบบห่วงโซ่อุปทานและผลพวงของมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ ในเดือนนี้มีเพียงส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์มูลค่า 0.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐเท่านั้น

จำนวน 8 ใน 10 อันดับแรกของสินค้าไทยที่ส่งไปรัสเซียในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 มีอัตราการขยายตัวในแดนบวก ในอัตราที่น่าพอใจทั้งสิ้น ได้แก่ **ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เม็ดพลาสติก น้ำมันสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง สิ่งปรุงรสอาหาร และเครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว** ขณะที่ **ผลิตภัณฑ์ยาง** ซึ่งมีสัดส่วนการส่งออกสูงที่สุดกลับหดตัวลงจึงมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อมูลค่ารวมของทั้งเดือน อีกทั้ง **เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล** ก็หดตัวลงในอัตราสูงเช่นกัน อย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของ

แต่ละรายการในแต่ละเดือนค่อนข้างจะมีความผันผวนอันอาจเป็นผลมาจากจังหวะและรอบเที่ยวเรือขนส่งที่เข้าเทียบท่ารัสเซียที่ยังมีความไม่แน่นอน รวมทั้งคำสั่งซื้อสินค้าที่ไม่สม่ำเสมอ

ตารางแสดงโครงสร้างการส่งออกสินค้าไทยไปรัสเซีย ช่วง 10 เดือนแรก ปี 2565

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	สินค้าเกษตรกรรม (กสิกรรม,ปศุสัตว์,ประมง)	50.25	-17.40	10.16
2	สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	93.91	12.53	18.99
3	สินค้าอุตสาหกรรม	329.27	-50.65	66.58
4	สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	21.15	24.03	4.28
	รวม	494.57	-40.31	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

หากพิจารณาโครงสร้างสินค้าส่งออกจากไทยไปยังตลาดรัสเซียในช่วง 10 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2565 พบว่า **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร** มีความโดดเด่นโดยยังสามารถขยายตัวได้ดีในช่วงสถานการณ์ไม่ปกติของปัจจุบัน ขณะที่ **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม** เป็นกลุ่มสินค้าหลักที่ครองส่วนแบ่งการส่งออกจากไทยทั้งหมดร้อยละ 67 มีการปรับตัวลดลงเป็นลำดับจากสัดส่วนปกติที่เคยอยู่ในระดับร้อยละ 80 ซึ่งสินค้าในกลุ่มนี้มีหมวดรถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบที่มูลค่าหายไปเป็นสินค้าหลัก (สัดส่วนเหลือร้อยละ 16 ของการส่งออกทั้งหมดของไทยไปรัสเซีย) ตามมาด้วย ผลิตภัณฑ์ยาง (ร้อยละ 13.60) เม็ดพลาสติก (ร้อยละ 8.52) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล (ร้อยละ 7.86) และเครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ (ร้อยละ 2.17) กลุ่มรองลงมาเป็น **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร** สัดส่วนรวมร้อยละ 18.99 แบ่งออกเป็นผลไม้กระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 7.68) เป็นสินค้านำของกลุ่ม ตามมาด้วยอาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป (ร้อยละ 5.03) ถัดไปเป็น **กลุ่มสินค้าเกษตรกรรม** มีสัดส่วนร้อยละ 10.16 แบ่งเป็นกลุ่มสินค้ากสิกรรม (ร้อยละ 8.52) ประกอบด้วยยางพารา (ร้อยละ 2.89) ข้าว (ร้อยละ 2.04) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (ร้อยละ 2.03) และผลไม้สด แขนงเย็น แขนงแข็ง และแห้ง (ร้อยละ 0.87) ที่เป็นสินค้าหลัก รวมทั้งกลุ่มสินค้าประมง (ร้อยละ 1.63) ประกอบด้วย ปลา (ร้อยละ 1.24) และกุ้ง (ร้อยละ 0.33) เป็นสินค้าหลัก ส่วนที่เหลือเป็นสินค้าในกลุ่ม **สินค้าแร่และเชื้อเพลิง** ที่มีสัดส่วนร้อยละ 4.28

ตารางแสดงสรุปมูลค่าการส่งออกสินค้า 10 อันดับแรก ช่วง 10 เดือนแรก ปี 2565

	ประเภทสินค้า	มูลค่า (ล้าน USD)	Δ %	สัดส่วน %
1	รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	79.11	-68.81	16.00
2	ผลิตภัณฑ์ยาง	67.27	-17.13	13.60
3	เม็ดพลาสติก	42.14	32.31	8.52
4	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	38.87	-10.96	7.86
5	ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	38.00	-0.23	7.68
6	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	24.86	61.09	5.03
7	น้ำมันสำเร็จรูป	21.12	25.25	4.27
8	ยางพารา	14.29	-52.26	2.89
9	สิ่งปรุงรสอาหาร	13.24	41.15	2.68
10	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	10.74	-69.41	2.17

รวม 10 อันดับแรก	349.64	-37.02	70.70
อื่นๆ	144.93	-47.00	29.30
รวม	494.57	-40.31	100.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ช่วงเริ่มต้นของวิกฤตยูเครนที่รัสเซียได้เริ่มปฏิบัติการพิเศษทางทหารในยูเครนในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ทำให้มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในเดือนมีนาคมหดตัวลงอย่างรุนแรงถึงร้อยละ -73 ต่อเนื่องมาในเดือนเมษายน -77 เดือนพฤษภาคม -65 เดือนมิถุนายน -53 เดือนกรกฎาคม -43 และเดือนสิงหาคม -25 ซึ่งจะสังเกตได้ว่ามีแนวโน้มการชะลอตัวที่ลดลงเป็นลำดับ โดยประเมินได้ว่ามีสาเหตุมาจากปัญหาการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศของรัสเซียบรรเทาลง โดยมีสายการบินเรือใหม่ ๆ ในแถบเอเชียเข้ามาให้บริการขนส่งสินค้าเข้า-ออกรัสเซียมากขึ้น เพื่อทดแทนสายการบินเรือหลักของยุโรปที่ถอนตัวออกไป รวมทั้งไม่มีปัญหาขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ นอกจากนี้ยังได้อานิสงจากเงินรูเบิลที่แข็งค่าขึ้นมากเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐช่วยให้ต้นทุนสินค้านำเข้าของรัสเซียไม่สูงเกินไป อย่างไรก็ตามในเดือนกันยายนยอดการส่งออกเริ่มหดตัวเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้งเป็นร้อยละ -35 ต่อเนื่องมาถึงเดือนตุลาคมที่ยอดการส่งออกได้กลับมาหดตัวในอัตราสูงอีกครั้งถึงร้อยละ -67.87 สะท้อนถึงความต้องการสินค้าในตลาดที่ปรับตัวลดลงอย่างชัดเจน และเชื่อว่าสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยจะยืดเยื้อไปจนถึงสิ้นปี

สถานการณ์การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซีย

ขณะนี้เวลาผ่านมากกว่า 9 เดือนของความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและประเทศตะวันตก พบว่ามาตรการคว่ำบาตรฯ ที่รุนแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ยังไม่สามารถทำลายเศรษฐกิจของรัสเซียในระยะเวลานับรวดเร็วได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างที่ประเทศตะวันตกคาดหวัง แต่รัสเซียก็ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนบ้างบางประการ ได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อ การขาดแคลนสินค้าบางอย่างที่รัสเซียไม่สามารถนำเข้าได้เหมือนเดิม อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ติดลบ และการสูญเสียความเชื่อมั่นในอนาคต รวมทั้งผลกระทบในระยะยาวจากธุรกิจของต่างชาติที่ทยอยถอนตัวออกจากรัสเซียอย่างต่อเนื่อง การขาดแคลนอุปกรณ์และชิ้นส่วนของยานยนต์และระบบการผลิต และการขาดเงินลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เป็นต้น

ในส่วนของการค้าไทยกับรัสเซียมีมูลค่าไม่มากนัก โดยที่ผ่านมาไทยพึ่งพาหมวดสินค้าอุตสาหกรรมหลักที่ไทยส่งออกไปรัสเซียคือ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ที่เคยมีสัดส่วนการส่งออกสูงถึงร้อยละ 30 ซึ่งหากรวมเอาขงรถยนต์และเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบเข้าไปด้วยแล้ว ก็จะทำให้มีสัดส่วนรวมถึงร้อยละ 40 ของการส่งออกของไทยทั้งหมด แต่ด้วยมาตรการคว่ำบาตรฯ และความปั่นป่วนของห่วงโซ่อุปทานโลกได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเหล่านี้ค่อนข้างรุนแรง อีกทั้งความต้องการสินค้าโดยทั่วไปที่ลดลงในสถานการณ์ที่ไม่ปกตินี้จะทำให้มูลค่าการส่งออกในภาพรวมของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2565 หดตัวลงประมาณร้อยละ -40

สำหรับสินค้าอื่น ๆ ที่ไทยส่งออกไปยังรัสเซีย ประเด็นปัญหาสำคัญที่เกี่ยวกับการขนส่งระหว่างประเทศได้คลี่คลายลงและการขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ก็ผ่านพ้นไปแล้ว นอกจากนี้ Aeroflot สายการบินประจำชาติของรัสเซียได้กลับมาบินตรงสู่ประเทศไทยวันละหลายเที่ยวบิน ทำให้มีระวางขนส่งสินค้าทางอากาศเพิ่มขึ้นซึ่งน่าจะมีราคาต่ำกว่าบริการที่ต่ำลง อันจะเอื้ออำนวยต่อการส่งออกผักและผลไม้สดของไทย

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและกลุ่มประเทศตะวันตกยังมีความเสี่ยงและอาจเลวร้ายลงได้ตลอดเวลา ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการค้าอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้